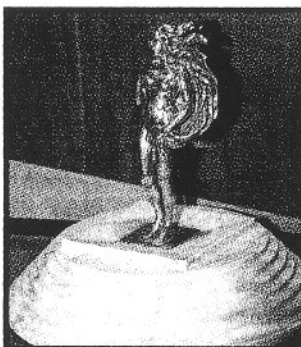

Erotika slovenskih

Nekateri menijo, da so moški boljši kiparji že zato, ker so močnejši – So ženske bolj nadarjene in drznejše?

Sovinsti se sprašujejo, kaj imajo ženske opraviti s kiparstvom, češ da je to fizično delo. Nekateri celo menijo, da bi bodoči kiparji kot del sprejemnega izpita na likovni akademiji morali nositi vrečo cementsa vsaj sto metrov. Seveda je to nesmisel. Še posebno zato, ker so ženske zelo nadarjene, kar dokazuje tudi to, da je zadnja leta med šestimi, ki naredijo sprejemni izpit, le eden moški. Njihovi kipi so lepi in zanimivi.

A stereotipi še vedno ostajajo, tako med kupci kot med umetniki. V kiparsko galerijo je na primer prišla naročnica in izrecno zahtevala, da portret njenega izbranca naredi moški. »Veste, mora ga izdelati moški, saj drugače kipa ne bo cenil,« je dejala. Kot da sploh lahko odloča o talentu. V galeriji Latobia na Mestnem trgu v Ljubljani zdaj razstavlja kar nekaj dobrih slovenskih kipark. Kakšen pa je njihov odnos do erotike?

Deklica s ptico Sonje Taučer Skaberne (Foto: Sašo Radej)

Urša Toman, ki je diplomirala leta 1999, je razstavila Deklico na oblačku. Gre za ženski akt, ki ga je začela delati takoj po diplomi, saj je vedela, da velikih kipov in instalacij, ki so jih delali na fakulteti pri konceptualnem kiparstvu, ne bo mogla prodati. Ko je prodala prvo deklico, jih je začela izdelovati v različnih pozah. »No, saj so tudi to cukrčki,« je povedala in dodala, da mora za svoje preživetje delati še kaj drugega.

KIPARK

– Erotika je še vedno tabu, tako za kupce kot kiparje

Zato restavrira stare okvirje. Ona je še iz generacije, ko so se na fakulteti ob kiparstvu učili tudi restavratorstva, ki je zdaj samostojna smer. Pri tem ji pomaga njen oče, ki je tudi restavrator. »To je donosnejše,« je pripomnila. Sicer pa mora ravno zdaj izdelati hobita, enega od likov, ki jih poznamo iz filma Gospodar prstanov. Pred leti jih je nekaj naredila prav zato, da bi našla vsaj kakšnega kupca. »Opirala sem se na to zgodnico, saj mi je bila všeč, in namenila kip za vrt. Za hobite sem dobila tri naročila,« je povedala Urša, ki je imela do pred kratkim atelje na Metelkovi, zdaj pa dela doma. Priznala je, da v galeriji le tu in tam proda kak kipec, nekaj jih proda znancem, množičnega povpraševanja pa ni. »Upam pa, da kdaj bo.«

Matejka Belle kipari izključno iz kamna. Ljudje po njenem menijo, da kamen in ženska ne gresta skupaj, češ da je kamen trda, težka gmota in ženske ne bi smele oblikovati iz njega. »Sama imam drugačne izkušnje. Čutim ga kot občutljiv material.« Človek mora biti z njim nežen in pozoren, da se ne okruši. Ugovarja, da je za žensko pretežak: »Saj tudi ženske hodijo v fitness in so velikokrat bolj mišičaste kot moški.«

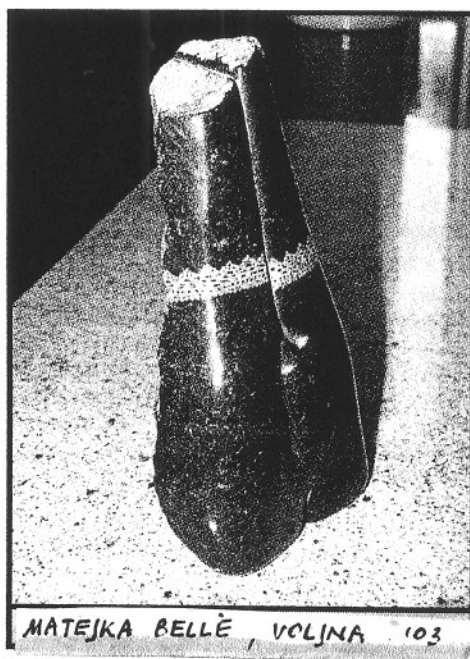
Erotika je še vedno tabu, vendar meni, da ta tematika zato pritegne še več ljudi. A v svojih izdelkih ne vidi erotike: »Pač občudujem ženska in moška telesa.« Nekateri so njeno Ležečo deklico imeli za perverzno. Pa čeprav je doprsni kip deklice, ki leži na blazini, videti prav nežen. Ne obremenjuje se s tem, kaj o njenih umetninah menijo drugi. »Vesela sem, če

Upanje Irene Brunec (Foto: Sašo Radej)

Akt Lučke Koščak (Foto: Sašo Radej)

mi uspe spraviti material v to, kar želim sama. Če bi poslušala druge, bi to zatrlo moj ustvarjalni čut. Saj ne delam zato, da bi prodajala. Niti pomislim ne na to.«

Lastnica galerije **Staša Kokot** je opazila, da so moški bolj zadržani do erotike kot ženske. So umetniki, ki izdelajo erotični kip, a si ga ne upajo razstaviti. Ko je **Irena Brunec** naredila moški kip ekshibicionista z odprtimi plaščem, ki kaže svoje bogastvo, so moški hodili mimo njega, kot da ga ne bi opazili. Ko pa ga je zagledala neka 80-letna gospa in izvedela, da se kip imenuje Kralj, ga je takoj kupila. Mora ga imeti, je dejala, že zato, ker se tudi ona piše Kralj.

Teja Oblak